

κύκλος / the circle

Διάλογοι για την Ελληνική και Ρωμαϊκή Αρχιτεκτονική
Dialogues on Greek and Roman Architecture

Τρίτη 14 Μαρτίου 2017
Tuesday 14 March 2017

19:00

Πάυλος Καρβώνης και Jean-Jacques Malmay
Τα εμπορικά κτήρια της δυτικής ακτής της Δήλου

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της Δήλου κατά την αρχαιότητα ήταν η μεγάλη ανάπτυξη του εμπορίου, ιδιαίτερα κατά την ύστερη ελληνιστική εποχή. Οι ανασκαφές αποκάλυψαν πολυάριθμες εμπορικές εγκαταστάσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, που χρονολογούνται από την κλασική έως την ελληνιστική εποχή. Τα κτήρια τριών οικοδομικών τετραγώνων, που βρίσκονται στη δυτική ακτή της Δήλου, ανήκουν στα πλέον αντιπροσωπευτικά δείγματα της δηλιακής εμπορικής αρχιτεκτονικής. Ανασκάφηκαν στις αρχές του 20ου αιώνα αλλά η συστηματική τους μελέτη ξεκίνησε πριν από μερικά χρόνια. Τα δύο νότια τετράγωνα αποτελούνται από ένα ενιαίο κτήριο το καθένα. Πρόκειται για δύο από τα μεγαλύτερα και καλύτερα διατηρημένα εμπορικά κτήρια της Δήλου, που έλαβαν τις συμβατικές ονομασίες Εμπορικό κτήριο με το λουτήρα και Εμπορικό κτήριο με κίονες. Το τρίτο οικοδομικό τετράγωνο περιλαμβάνει ένα σύνολο ανεξάρτητων μεταξύ τους κτισμάτων, ανάμεσα στα οποία ταυτίστηκαν πολυάριθμες αποθήκες και δύο οικίες.

Η αρχιτεκτονική των κτηρίων και των τριών τετραγώνων είναι η γνωστή από τα υπόλοιπα ιδιωτικά κτήρια της Δήλου. Το πιο διαδεδομένο υλικό δομής είναι ο γνεύσιος, ενώ χρησιμοποιούνται σε μικρότερο βαθμό ο γρανίτης και το μάρμαρο. Ευρεία ήταν η χρήση του ξύλου, το οποίο δεν άφησε κατάλοιπα. Τα ευρήματα από την ανασκαφή υπήρξαν ελάχιστα και δεν βοηθούν στην ταύτιση των κτηρίων. Έτσι, η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας τους βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη μελέτη της τοπογραφίας της ευρύτερης περιοχής και της αρχιτεκτονικής διαρρύθμισής τους. Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι τα κτήρια αυτά χρησίμευαν ταυτόχρονα στην αποθήκευση και τη διαχείριση των εμπορευμάτων, στις συναντήσεις εμπόρων, ακόμη και στην προσωρινή διαμονή τους. Επιχειρείται στη συνέχεια η τοποθέτησή τους μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της εμπορικής αρχιτεκτονικής της Δήλου και του σύγχρονου ελληνορωμαϊκού κόσμου. Διαπιστώνεται έτσι η μοναδικότητα των κτηρίων αυτών, που οφείλεται στις ιδιαίτερες ιστορικές συνθήκες που επικρατούσαν στο νησί κατά την ύστερη ελληνιστική εποχή.